Nᴿᴱᴿ 153

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 29 Grudnia v. s. 1824 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 20 grudnia.

Przez Naywyższe Ukazy, wydane do Rządzącego Senatu:

Dnia 26 listopada. Pragnąc uczynić ulgę właścicielom zakładow topienia miedzi, w celu pomnożenia wyrabiania w ich zakładach miedzi, i pospołu z tém dla podniesienia ich dobrego stanu, Naymiłościwiey Rozkazujemy: 1) Podatku trzech rubli od puda miedzi, w prywatnych zakładach wytapianey i prócz dziesięcinnego podatku opłacanego nie pobierać; i 2) środka tego nie rozciągać na tę roczną proporcyą miedzi, od którey opłata podatku, na osnowie Opinii Rady Państwa z dnia 24 kwietnia 1824 roku przez Nas utwierdzoney, do roku odłożoną została: gdyż niektórzy właściciele fabryk opłacili już część tego podatku, i dochod ten wszedł już do rozkładow Państwa na rok 1824; zaczém też pieniądze te koniecznie wpłynąć do skarbu powinny.

Rządzący Senat nie zaniecha uczynić przyzwoitych względem tego rozrządzeń.

Dnia 12 grudnia. Sprawującemu Ministeryum Woyskowe, Jenerałowi piechoty, *Tatiszczewemu*, Naymiłościwiey Rozkazujemy bydź Ministrem woyskowym.

Teyże daty. W nagrodę odznaczającey się służby Jenerał-Prowiantmeistra Głównego Sztabu Naszego, 4tey klassy *Abakumowa*, Naymiłościwiey Wynosimy go do rangi trzeciey klassy.

Teyże daty. W nagrodę długiey służby i odznaczających się trudow Jenerał Audytora Głównego Sztabu Naszego, Jenerał Majora *Miłowanowa*, Naymiłościwiey Wynosimy go do rangi trzeciey klassy.

Teyże daty. Wice-Dyrektorowi Departamentu Komissoryatskiego rangi 4tey klassy, *Putiatie*, Naymiłościwiey Rozkazujemy bydź Jenerał Kommissarzem Woyskowym Głównego Sztabu Naszego.

Teyże daty. Na podanie Naczelnika Głównego Sztabu Naszego, o gorliwości odznaczającey się ku służbie, będącego przy nim do osobnych poleceń, 5tey klassy *Jacenki*, Naymiłościwiey Wynosimy go do rangi 4tey klassy.

Teyże daty. Rządcę Kancellaryi St. Petersburskiego Wojennego Jenerał Gubernatora, Radcę Stanu *Poźniaka*, na podanie Zwierzchności, w nagrodę odznaczającey się i gorliwey służby, Naymiłościwiey Mianuję Rzeczywistym Radcą Stanu, zostawując go przy sprawowaniu teraźnieyszych obowiązkow.

Teyże daty. Na podanie Finlandzkiego Jenerał Gubernatora, Jenerał Adjutanta Zakrewskiego, o gorliwości odznaczającey się w służbie, będącego przy nim do osóbnych poleceń Radcy Kollegialnego *Butkowa*, Naymiłościwiey Mianujemy go Radcą Stanu.

Teyże daty. Sztadt-Fizyka Radcę kollegialnego *Pietruszewskiego*, w nagrodę odznaczających się trudow w służbie i szczególnieyszey pieczołowitości w dozorze nad leczeniem chorych i zaniemagających, na zaświadczenie Zwierzchności, Naymiłościwiey Mianuję Radcą Stanu.

Podług *Konserwasora:* Jenerał *Baszutski*, komendant miasta *St. Petersburga* i Admirał *Moller*, Naczelnik Głównego Sztabu morskiego Jego Cesarskiey Mości, dnia 12 t. m., mianowani kawalerami orderu ś. *Alexandra-Newskiego;* tegoż dnia Senator Xiążę Borys *Kurakin*, Ober-Prokurorowie Senatu, *Ogarew* i Xiążę Paweł *Gagarin*, mianowani kawalerami orderu ś. *Anny* 1szey klassy.

Baron *Otto-Munk*, mistrz dworu, mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 1szey klassy.

Hrabia *Blome-Saltzau*, szambelan N. K. J. Duńskiego, mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 2giey klassy z brylantowanemi znakami.

Przez Naywyższy Ukaz do Kapituły Rossyyskich Orderow, w teyże dacie wydany, Radcy Stanu, *Potemkin*, Radca poselstwa w Londynie i *Obrezkow*, Radca Poselstwa w Wiedniu, mianowani kawalerami orderu ś. *Włodzimierza* 3ciey klassy; assesor kollegialny *Smirnow*, 2gi sekretarz poselstwa w Londynie, kawalerem tegoż orderu 4tey klassy. Przez Naywyższy Ukaz teyże daty do Kollegium Państwa spraw zagranicznych, podniesieni do rangi radców dworu, Xiążę *Gorczakow*, 1szy sekretarz poselstwa w Londynie, a radca honorowy Xawery *Łabieński*, trzeci sekretarz tegoż poselstwa, do rangi assesora kollegialnego.

Przez Ukaz do Kapituły Orderow pod dniem 12 grudnia, wielka liczba oficerów różnego stopnia, naywięcey z 2go korpusu armii, udarowani zostali orderami ś. *Włodzimierza* i ś. *Anny*. Wymieniamy Jenerał Majorow *Diljanowa*, *Soldana*, *Szelasznikowa* i *Ostroszczeńko*, mianowanych kawalerami orderu ś. *Włodzimierza* 3ciey klassy.

Teyże daty, assesor kollegialny Gustaw *Struve*, należący do ministeryum spraw zagranicznych, mianowany kawalerem orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy.

Translator *Polański*, należący do kollegium spraw zagranicznych, mianowany kamerjunkrem dworu J. C. M.

Przez Naywyższy Ukaz z dnia 12 grudnia, mianowane zostały Pannami honorowemi NN. Cesarzowych: Anna *Demidówna*, wnuczka Xiążęcia *Łopuchina*, Prezesa Rady Państwa; Barbara *Łańska*, córka Radcy Taynego; Hrabianka Elźbieta *Zotówna*, wnuczka Xiążęcia *Kurakina*, Prezesa Departamentu Ekonomii w Radzie Państwa.

Jego Cesarska Mość udarować raczył pierścieniem brylantowanym z cyfrą, półkownika *Czikaczewą*, Policmeystra Sankt-Petersburskiego.

W Numerze 292, *Ruski Inwalid* wyraża: „Wszystkie stany mieszkańców tuteyszych wyścigają się w okazaniu gorliwości czynienia pomocy nieszczęśliwym, którzy ucierpieli od powodzi. Oto jest nowy przykład: Kupcy sankt-petersburscy urządzili, w pobocznych salach Birży, mieszkania dla nieszczęśliwych, którzy pozbawieni zostali domow i mieszkań naiętych w czasie smutnego tego wypadku. Dla familiy rodu szlacheckiego przeznaczono 28 Nrow czyli przepierzeń, które jakby oddzielnemi są pokojami. Dla ludu prostego porobione są także, w wielkich salach, przepierzenia nizkie i postawiane parawany. Wszyscy, umieszczeni w tych pokojach, mają zapewnioną żywność i dalsze konieczne potrzeby do

życia. Ochędóztwo i porządek panuje w tym zakładzie.

Hiszpania.

Madryt d. 4 listopada.

(z Gazety Warszawskiey.)

Xiążę Saski *Maxymilian* przybył dziś do *Eskuryalu*.

Junta, trudniąca się czyszczeniem straży bokowey Królewskiey, ukończyła dzieło swoje, i listę przesłała Królowi Jmci, który jednak własną ręką miał z niey wymazać nazwiska 50 ludzi znakomitego rodu.

Rząd nakazał przenieść sąd kryminalny do *St. Jacob*, w prowincyi Gallicyi, a to na żądanie tamecznego Arcy-Biskupa. Takiż sąd ma bydź przeniesiony z *Barcellony* do *Tarragony*.

Pan *Cabia*, jeden z sędziów trudniących się śledzeniem sprawy przeciwko korregidorom *Madrytu*, został wyłączony, z powodu, iż sam jeszcze przed 7 marca wykonał przysięgę na konstytucyą, a w teraźnieyszey sprawie mógłby chcieć okazać się zapalonym rojalistą przez zbyteczną surowość, któraby się rządowi nie podobała.

— *Dnia 6.* —

Pewny konstytucyonista w *Valladolid*, skazany na śmierć, udał się do Xięcia Saskiego *Maxymiliana*. Dobry Xiążę wyprawił natychmiast gońca do *Eskuryalu*, i wyjednał ułaskawienie dla osądzonego.

Słychać, iż woysko francuzkie stać będzie do 1 kwietnia między *Burgos* i *Wittoryą*.

Dywizya francuzka w *Kadyxie* rozciągnęła się do *Chiclana*, *Santa Maria* i innych pobliskich warowni; lecz według poźnieyszych rozkazow, francuzi osadzą tylko *Kadyx* i wyspę *Leon*.

— *Dnia 7.* —

Dnia 5 b. m. obchodzono tu rocznicę urodzin Królowey naszey. Wystrzały działowe zapowiedziały tę uroczystość, a wieczorem oświecono miasto.

Król Jmć dał nowy dowod swey łaski jenerałom i oficerom, którzy niedawno chwalebnie walczyli w Peru. Wice-Król *Don Józef de la Serna* otrzymał dostoyność hrabiego *de los Andes* i wielki krzyż orderu *Ferdynanda*. Brygadyerowie *Alvares*, *Olaneta*, *Monet*, *Ceriga*, *Caratala*, *Lahera* i *Villalobos*, zostali mianowani marszałkami polnymi.

Spokoyność w stolicy (pisze gazeta tuteysza) nie była od d. 1 b. m. przerwaną ani na chwilę; z żalem jednak widzimy oddalające się woysko, któreśmy, jako przyjaciół przyjęli, które zawsze po przyjacielsku postępowało, i do którego szczere przywiązanie z wdzięcznością zachowamy.

Dowiadujemy się z *Korunny*, iż woysko przeznaczone do *Havanny* wsiadło na statki, a okręty przeznaczone do wyspy *Cuba* wkrótce wypłyną. Wyprawa ta ma wzmocnić osadę w *St. Jean d'Ulloa*. W porcie *Ferrol* wyporządzają 2 fregaty, które mają się udać na morze połudnowe dla wspierania działań woyska Królewskiego w Peru.

Korsarze napastują często brzegi Andaluzyi. Osada francuzka w *Kadyxie* zostaje w nayleppszey zgodzie z obywatelami; lecz władze woyskowe francuzkie widzą, iż urzędnicy cywilni hiszpańscy powodują się jeszcze duchem prześladowania.

— *Dnia 7.* —

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Donoszą z Tangeru, że wygnańcy hiszpańscy którzy tam schronienia szukali, doznają wszelkiey opieki i bezpieczeństwa, za pośrednictwem hiszpana Renegata, który przeszedłszy na wiarę mahometańską, przyjął służbę u Cesarza Marokańskiego i dowodzi jego artyleryą. Między zbiegłymi do Tangeru hiszpanami, jest także znajomy Valdez, dowódzca burzycielów w Taryffie. Rząd hiszpański domagał się jego wydania, lecz (jak się doniosło) odmówił go Cesarz Marokański z powodu, że nie zapłacono mu jeszcze 30 tysięcy piastrów, które Król Hiszpański przy każdém mianowaniu nowego Konsula zwykł był wyliczać. Gdy się o tém Rząd hiszpański dowiedział, posłano natychmiast żądaną summę na fregacie *Perla*, która zarazem Valdeza przywieść miała; lecz Cesarz Marokański, odebrawszy pieniądze, oświadczył, iż Valdeza, jako będącego pod opieką Zjednoczonych Stanów, wydać nie może. Wiadomo, że Valdez, uszedłszy z Paryffy do Gibraltaru, gdy żądano, aby był wydany, udał się pod opiekę Amerykańskiego Komandora, który go do Tangeru zawiózł.

Zapewniają, że konstytucyoniści opanowali wyspę Ivica, że mają kilka okrętów do swego rozporządzenia, i bezprzestannie przy brzegach Andaluzyi krążą. W tych dniach zabrali oni i zatopili okręt, wiozący woły do Kadyxu. W Andaluzyi i Arragonii pokazują się zbroyne bandy, i potwierdza się, że jenerał d'Espagne, wielkorządca téy ostatniey prowincyi, prosił o uwolnienie, jeżeli żadnego wzmocnienia i pomocy nie otrzyma.

Od granic hiszpańskich dnia 6 grudnia.

Jenerał porucznik *Ordonneau* ma wkrótce przybydź z dywizą swoją z Hiszpanii do *Tuluzy*. Część łazaretu i taborów woyskowych przybyła już z *Madrytu* do *Bajonny*.

Anglia.

Londyn dnia 14 grudnia.

(z Gazety Warszawskiey).

Towarzystwo katolików w Irlandyi wydało odezwę do ludu, która się tak kończy: „Wszelkiemi sposobami starać się będziemy, abyśmy prawną i konstytucyyną drogą wyjednali wam używanie praw waszych i pozyskali wam uwolnienie od ucisku, jakiego doznajecie. Chcemy wyjednać u parlamentu, aby zbyteczne podatki zostały częścią zmnieyszone, częścią zupełnie uchylone. Spodziewamy się pomyślnego skutku usiłowań naszych. Nie myślimy bynaymniey czynić co dla ludzi, którzyby byli nieroztropnymi, oddawać się w moc nieprzyjacioł swoich; brzydzimy się równiey wszelkim związkiem ze zbrodniarzami. Nieporządek ze strony ludu przerwałby postęp dobrey naszey sprawy, a powiększyłby siłę nieprzyjacioł naszych. Dla tego więc, zacni ziomkowie, podajemy zdaniu waszemu następujące uwagi: 1), iż rozruchy tak nazwanych Whiteboyów, i taynych towarzystw, nic dobrego nie sprawiły; 2) iż ci, którzy do tych związków należą, wystawiają się na karę więzienia, wywiezienia z kraju lub śmierci; 3), iż związki i rozruchy Whiteboyów, pochodzące z poduszczenia Oranżystów, były dla nas nayszkodliwsze; 4), iż szanowni xięża wasi i członkowie towarzystwa katolickiego, ogłosili tayne towarzystwa za haniebne. Zaklinamy was przeto, na imie zdrowego rozumu ludzkiego, który wam zabrania używać nierozsądnych środków; na imię nienawiści waszey ku oranżystom, będącym naturalnymi nieprzyjaciołmi waszymi: na imie ufności, którą w duchowieństwie waszém i członkach towarzystwa katolickiego pokładacie; na imie czci, jaką okazujecie dostoynemu Monarsze, myślącemu o uldze w cierpieniach waszych; na imie nakoniec religii i żywego Boga, zaklinamy was, abyście nie wchodzili do żadnych taynych towarzystw i do żadnych jakichkolwiekbądź rozruchów nie należeli.“

Król ułaskawił zupełnie pewnego młodzieńca, który został oskarżony o kradzież guzika u sukni, i za to na śmierć skazany.

Dla zrobienia żelaznych kolei od *Kelso* do *Berwic*, zebrany kapitał milion 280 000 zł. pol. powiększono jeszcze summą 900 000 zł. pol. Pieniądze te zebrano jednego dnia w *Edymburgu*. Takież koleiny mają bydź jeszcze zrobione między *Leeds* i *Selby*.

Odebrane tu listy z *Lisbony* donoszą, iż minister morski portugalski, kazał zupełnie rozbroić wszystkie okręty wojenne, przeznaczone na wyprawę do Brezylii, i tylko 2 fregaty, 2 korwety i 2 brygi mają krążyć na morzu śródziemném.

List z *Alexandryi* (w Egipcie), pisany d. 1 października, wyraża: „Basza Egiptu zakazał wywozić zboże wszelkiego gatunku, z powodu, iż Nil nie wylał tak, jak zwyczaynie, i ztąd obawiać się należy nieurodzaju. Postanowienie to mieć będzie wpływ na cenę zboża, ile, że znaczną jego ilość zamowiono na Archypelag i do Morei.“

Pomiędzy licznemi towarzystwami handlowemi, które się niedawno w tuteyszey stolicy utworzyły, iedno z nich maiąc 120 milionów zł. pol., chce się zaiąć uprawą herbaty w Brezylii, a drugi takiż kapitał ma użyć na założenie plantacyi kawy w Mexyku.

Odebrane tu listy z *Paryża* zapewniaią, iż m..., którą Król Jmć Francuzki zagai obrady I... będzie pomyślną dla utrzymania pokoiu w Europie.

Pan *Buckingham*, wydawca pisma peryodycznego, *Oriental Herald*, umieścił ciekawy opis, iak Lady *Esther Stanhope*, siostra zmarłego na... wielkiego ministra *Pitta*, przybyła na górę *L... nu*, i iak tam żyie.

Ali Effendi, Ajent Baszy Egiptu, bawiący w *Manchester*, stara się poznać skład machin i urządzenie fabryk naszych. Kupiec, do którego się udał w tey mierze, objaśnia wszystko w ięzyku francuzkim Grekowi *Panagiotis*, będącemu przy nim za tłumacza, a ten znowu aientowi w ięzyku arabskim. Nadto ormianin *Piozzin* chce w kraiu naszym zrobić większy pokup bawełny egiptskiey, którey w tym roku zebrano blisko 200,000 wantuchów, a może jey bydź jeszcze nierównie więcey.

Francya.

Paryż d. 14 grudnia.

(*z Gazety Warszawskiey*).

Król Jmć przeznaczył dla zmarłego malarza *Girodet* krzyż oficerski legii honorowey, a że go za życia nie otrzymał, kazał więc Monarcha, aby mu go na trunie położono. Wczora odprawił się uroczysty pogrzeb tego malarza. Członkowie Instytutu i nayznakomitsi artyści paryzcy jechali za karawanem. Przyjaciele jego i uczniowie szli piechotą trzymając wieńce w ręku. Serce nieboszczyka posłano, według życzenia jego, do miasta *Montargis*, w którem się urodził. Pan *Outrepont* wezwał artystów tuteyszych, aby dawali składkę na wystawienie pomnika Panu *Girodet*, i sam pierwszy na ten cel ofiarował 50 franków.

Król Jmć wyiechał wczora z *Delfinem* oraz Xiążętami *Grammont* i *Fitzjames* na łowy do lasu *Vincennes*. Przy tamie *de la Ferraille* spadło przednie koło u poiazdu Monarchy, który iednak żadnego szwanku nie doznał, i wsiadł zaraz do drugiego poiazdu.

Margrabia *Marvillac* miał onegday zaszczyt podania Królowi Jmci swoiego dzieła pod napisem: *Historya woyny w Hiszpanii.*

Słychać, iż z powodu nastąpić maiącey koronacyi, przyszłe obrady Izb krótko trwać będą, a przedmiotem ich ma bydź *budżet*, wynagrodzenie emigrantów i uchwalenie nowego kredytu, dla zupełnego zaspokoienia wydatków na woynę Hiszpańską. Kiedy Izba deputowanych zaymie się *budżetem*, do Izby Parów ma bydź wniesiony proiekt do prawa o małżeństwie, podług którego, urzędnicy stanu cywilnego, nie wprzód akt ślubu zapisywać maią, dopóki nie będzie złożone świadectwo o odbytych obrządkach kościelnych.

— *Dnia 17.* —

Rząd nasz zezwolił nakoniec, aby ustąpienie woyska francuzkiego częściami nastąpiło, i aby tym czasem 10,000 ludzi składało korpus obserwacyyny nad rzeką *Ebro*, którego główna kwatera będzie w *Wittoryi*, z tém atoli zastrzeżeniem, iż wspomniony korpus tylko do dnia 1 kwietnia r. p. 1825 pozostanie w tém mieyscu, i że rząd hiszpański przez ten czas kosztem swoim utrzymywać go będzie.

Słychać, iż miasto *Bajonna* ma bydź obrócona na twierdzę pierwszego rzędu, i że już przeznaczono kilka milijonow franków na wystawienie murowanych wałów.

Król Jmć po przyjęciu onegday posłów zagranicznych, pracował koleyno z Ministrem morskim, Hrabią *Villele*, Baronem *Damas* i Vice-Hrabią *de Larochefoucault*. Jeden z tuteyszych dzienników donosi, iż urząd ministra spraw zagranicznych, sprawowany dotąd przez Hrabiego *Damas*, ofiarowano Xiążęciu *Polignac*, lecz się od przyjęcia jego wymówił.

Lubo od czasu przywrócenia Burbonów do tronu, wiele złego naprawiono, i rząd więcey łożył pieniędzy na to, co jest potrzebném, niż na to, co jest zbyteczném; zawsze jednak nie tylko dawał opiekę kunsztom, ale do nich z hoynością, prawdziwie królewską, zachęcał. Każde wystawienie płodów przemysłu krajowego kosztowało nieboszczyka Króla do 200,000 franków, a w roku 1822 nawet 300,000. Teraźnieyszy Monarcha *Karol X*, okazuje również względy kunsztom: zamiast co dawniey ofiarowano kosztowny podarunek Królom, przy wstąpieniu na tron, dziś Monarcha daje dar narodowi swemu. Z tegoroczney wystawy kupił różnych rzeczy za 320,000 franków, oprócz tego, co ministeryum domu jego u artystów zamówiło. Kupił także Monarcha wspaniały i kosztowny gabinet starożytności Pana *Edwarda Durand.* W zbiorze tym znayduje się 7000 starożytnych rozmaitych rzeczy, 1450 wazonów etruryyskich, 1809 dawnych ozdób bronzowych, wiele przedmiotów wykopanych w *Herculanum*, malowań na szkle i t. d. Nowe sale Muzeum, gdzie te pamiątki starożytne są umieszczone, będą otwarte dla publiczności.

Dnia 8 b. m. wóz pocztowy, w którym się 11 podróżnych znaydowało, w drodze z *Valence* do *St. Vellier*, o milę od *Tain* wpadł w rzekę *Rodan*. Maytek, będący w liczbie podróżnych, miał tyle zręczności i przytomności umysłu, iż wyskoczył na ląd, gdy się wóz obalał, wyciągnął z wody 4 towarzyszów podróży, a 6 innych utonęło.

Doktor *Audouard* wydał dzieło: *Uwagi nad przyczynami żółtey gorączki, stosownie do postrzeżeń tey choroby* w Barcellonie *roku* 1821 i *w* Port-du Passage *roku* 1824. Pewny rodzay żółtey gorączki, zwany *tiphus nauticus*, przypisuje szczególniey handlowi niewolnikami.

— *Dnia 19.* —

Poseł hiszpański miał wczora uroczyste wstępne wysłuchanie u Monarchy naszego.

Dla zaradzenia szkodliwym równie dla nauki, jak dla karności szkolney nieregularnościom, które się okazały w *Montpelier*, i dla zapewnienia tey szkole dawney sławy, oraz dla przypuszczenia jey do poprawy, wprowadzonych według urządzenia z d. 2 lutego r. b. w wydziale lekarskim w Paryżu, Król Jmć postanowieniem swojém, wydanem d. 10 b. m. rozkazał między innemi: 1) aby nauka chemii była połączona z nauką farmacyi; 2) aby nauka instytucyi lekarskich i hygieniy, została zniesiona; 3) aby nauka nosologii i patologii rozciągnęła się tylko do samey patalogii; 4) aby utworzono 3 nowe katedry: anatomii, hygieny i akuszeryi, tudzież chorób kobiecych i dziecinnych.

— *Dnia 21.* —

Nie dawno doświadczano w *Brest* wynalezionych przez P. *Saiphans* bomb przeciw okrętowi liniowemu. Są one bardzo użyteczne dla małych statków: mogą je bowiem zupełnie zasłonić od wielkich.

Wczora zebrali się członkowie Izby deputowanych, pod przewodnictwem Pana *Chilhaud de la Rigaudie*, jako naystarszego wiekiem, dla wybrania losem wielkiey deputacyi, która ma wyyść na przyjęcie Króla Jmci. Deputacyą tę składaią Panowie: *Lux Saluces*, *Huerne de Pommeuse*, Baron *Clarac*, *Monceaux*, Hrabia *Granoux*, *Pammerol*, Hrab. *Laurencin*, *André*, *Colligis*, *Bazire*, *Agier*, Hrabia *Taugiers*, Margrabia *Bailly*, Hr. *Rougé*, *Boucher*, *Jacquinot de Pampelune*, Hrab. *Levist de Montbriant*, Baron *Leroy* i *Sirieys*. Tymczasowe biuro, które ma należeć do tey deputacyi, składa się z Panów: *Chilhaud de la Rigaudie*, Prezesa, oraz Panów, *Barrois*, *Seguret*, *Maquille* i Hr. *Vallon*.

Włochy.

Od granic włoskich d. 3 grudnia.

(*z Gazety Warszawskiey*.)

Xiążę *Laval Montmorency*, poseł francuzki, i Kawaler *Reinhold*, poseł niderlandzki, złożyli

Oycu S. w *Rzymie* listy wierzytelne, pierwszy dnia 1, a drugi dnia 3 byłego m.

TURCYA.

Stambuł d. 12 listopada. (z Gaz. Warsz.)

Zdaje się, iż *Galib* basza nie zupełnie popadł w niełaskę Wielkiego Sułtana, bo przed kilku dniami Harem jego wyjechał ztąd z wielką okazałością. *Ibrahim* basza miał się wymówić od przyjęcia ofiarowanego mu urzędu Admirała, czyli kapitana baszy.

Grecy wylądowali w *Czesmie* i mieszkańców zrabowali. Z kilku tysięcy turkow, którzy byli w *Negreponcie*, tylko tysiąc powróciło; reszta wymarła lub zbiegła.

Mieszkańcy Bośnii zbuntowali się przeciwko swemu baszy; rozsiekaliHiagę, a zastępcę jego przymusili do ucieczki. Podobny rokosz wybuchnął w *Terbigout*.

— *Dnia* 27. —

Onegday przybył kapitan basza na okręcie swoim admiralskim z Dardanellów do tuteyszego portu, gdzie go ze wszelkiemi honorami przyjęto. Wczora miał wysłuchanie u Wielkiego Wezyra, i dostał futro honorowe. Niedawno dawano tu powszechną wiarę pogłosce, iż *Chosrew* basza popadł w niełaskę; twierdzono nawet, iż Sułtan mianował już *Abolobuta* baszę, byłego wielkorządcę *Salaniki*, następcą jego; przyjaciele kapitana baszy odnieśli jednak zwycięztwo.

Wczora nadeszła tu wiadomość, iż *Ibrahim* basza z flotą swoją i wszystkiemi, będącemi przy niey statkami przewozowemi, wypłynął d. 8 listopada z portu *Budrum;* lecz zamiast udania się ku Morei, w kilka dni potém stanął na kotwicy w zatoce *Marmarisso* (Macri) przy brzegu naprzeciw wyspy *Rhodus*, w celu przepędzenia tam zimy.

O stanie rzeczy w Liwadyi i Tessalii, Grecy puścili niedawno różne pogłoski, jako to: iż woysko tureckie nie tylko opuściło *Zeituni*, lecz nawet za Laryssę wypartem zostało. Wieści te wcale się nie potwierdziły; zdaje się owszem, iż od kilku miesięcy małe tylko bitwy staczano w tameczných okolicach, i wiemy z dobrego źródła, iż na początku bieżącego miesiąca *Derwisz* basza we 12,000 piechoty i 8,000 jazdy stał obozem przy *Hammana*, niedaleko *Termopilów*.

Podczas teraźnieyszego wyboru osób, składających rząd w *Napoli-di-Romania*, prezes rady wykonawczey *Konduriotis*, utrzymał się na swoim urzędzie. *Maurocordoto*, który przed kilką miesiącami złożył urząd prezesa rady prawodawczey, został mianowany sekretarzem stanu, i zapewne będzie musiał złożyć także piastowany dotąd urząd dyrektora w *Missolungi*.

Wielki Sułtan odwiedził d. 5 b. m. Wielkiego Wezyra. Odwiedzenie to, jakiem pospolicie każdy nowo mianowany Wezyr bywa zaszczycony, miało tym razem tę osobliwość, iż Wielki Sułtan przywołał swoich ministrów i dał im różne napomnienia.

Od granic tureckich d. 1 grudnia.

(z teyże gazety.)

Listy z *Missolungi* donoszą, iż mimo pory zimowey, nieskończyła się jeszcze kampania przy północney granicy Akarnanii, i nie tak prędko się skończy. Zbijają oraz niektóre dawnieysze wiadomości o działaniach tey kampanii. I tak: mylnem jest jakoby *Omer-Vrione* udał się do *Prewezy*, i woysko swoje porzucił niedaleko *Vostitza*. Z wyborem żołnierzy swoich zwrócił się owszem do *Loutraki*, a ztamtąd udał się do *Arty*; potém zaś uderzył raptem na stojący pod *Artą* korpus jenerała *Zongas*, dowodzącego przednią strażą woyska Xiążęcia *Maurocardato*, i zadał mu niemałą klęskę. Tym sposobem dał odsiecz twierdzy *Arta*, którey osada dawniey już została w zmocnioną. *Zongas* otrzymał wprawdzie niezwłócznie dostateczny posiłek przez przybycie oddziałów jenerałów *Rangos* i *Sturnaris*, które *Maurocordato* śpiesznie wysłał; lecz niemógł już doscignąć woyska *Omera-Vrione*, i nie powziął dokładney wiadomości o nowém jego stanowisku. Zapowiedziana przez greków wyprawa przeciwko *Janinie*, jeszcze nie nastąpiła, i *Maurocordato* przestał tymczasem na zamknięciu znowu *Arty*, bez nadziei rychłego jey zdobycia: gdyż nie ma dział wielkiego kalibru. Grecy są czynnieyszymi, niż dotąd w działaniach swoich przy brzegach zatoki *Patras* i *Lepanto*. Oddział ich okrętów stoi w zatoce i tamuje wszelki dowoz do twierdz *Patras* i *Lepanto*, oraz zamków moreyskich. Nielękają się grecy wyprawy egiptskiey, bo przed latem nie może się ośmielić pokazać na morzu jońskiém.

Umieszczony w gazetach włoskich iist z *Korfu* pod d. 19 listopada wyraża, iż eskadra angielska zabrała 3 szonery wojenne greckie i statek korsarski; pierwsze z powodu, iż rząd grecki niechciał dadź żadnego wynagrodzenia za wiadome szkody, zrządzone na wyspie *Itace*, a drugi dla tego, iż nadużył danego sobie patentu. Z osady statku korsarskiego, skazano kapitana na 10stoletnie więzienie, pisarza na 5cioletnie, a maytków na dwuletnie. Potém jednak uwolniono wszystkie te 4 statki, które za kilka dni wypłyną. Rozkaz odebrany z *Londynu*, sprawił tę odmianę. Xiążę Maurocordato, prezes ciała prawodawczego, złożył swóy urząd, z powodu licznych zatrudnień w kierowaniu wyprawą do zachodniey Grecyi. Woyna domowa w Albanii trwa ciągle. Oba seliktarowie walczą z sobą, i wiele krwi z obu stron przelano. Gdy niedawno oddział osady tureckiey w *Modon* wyszedł podług zwyczaju zbierać winogrona i inne owoce, otoczyli go raptem grecy; napróżno usiłował wrócić do twierdzy. Wielu poległo, lub dostało się w niewolą, a reszta schroniła się do domu, gdzie ich grecy oblegli. Część osady, która w warowni pozostała, uczyniła wycieczkę; lecz pobita umknęła do twierdzy.

— *Dnia* 6. —

Paryzki dziennik *Gwiazda* umieścił następujące wiadamości z wysp Archipalagu.

Z *Syra* 27 października:„ Do *Napoli di Romania* przybyło 40 młodych anglików, którzy chcą służyć jako ochotnicy. Lord *Gordon* przywiózł 100 haftowanych chorągwi, w podarunku dla greków od znakomitych dam Szkockich. Oprócz tego przybyli deputowani od towarzystwa trudniącego się w *Londynie* pożyczką dla greków. Słychać, iż żądają, aby w zakład dano wyspę Idryją lub twierdzę *Patras*, dokąd osada angielska, złożona z 4000 ludzi, ma bydź sprowadzoną.

— *Dnia* 8. —

W Morei odebrano list Vice-Admirała greckiego *Sachtury*, pisany pod przylądkiem *St. Angelo*. Donosi, iż d. 12 listopada grecy doścignęli flottę Egiptską przy Kandyi, i zupełnie ją porazili. Zabrano 20 statków przewozowych z regularnym woyskiem; a resztę na wszystkie strony rozproszono. Przy końcu listu wyraża Vice-Admirał:„ Po tych wypadkach wątpić nie można, iż dumny basza Egiptu nietylko nie pokusi się uderzyć na Moreę, lecz nawet trudno mu będzie utrzymać się w Kandyi, którą już za swoję prowincyą uważał."

Kurs wileński na assygnaty od dnia 22 grudnia rubel srebny 3 ruble $74\frac{1}{8}$ kop. dukat nowy 11 rubli 80 kop. imperyał 36 rub. $80\frac{3}{4}$ k.

Pozwolono drukować. Z polecenia *JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora*
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.